

**Problém slovného hodnotenia žiakov v občianskej náuke,
návrhy jeho foriem a postupov**

Bc. Nikoleta Hlaváčová

Katedra filozofie

Sekcia ŠVOUC:

Školiteľ: *doc. PaedDr. Predanocyová Ľubica, PhD.*

ABSTRAKT

HLAVÁČOVÁ, Nikoleta. *Problém slovného hodnotenia žiakov v občianskej náuke, návrhy jeho foriem a postupov* [ŠVOUČ] Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Filozofická fakulta, Katedra filozofie Školiteľ: doc. PaedDr. Ľubica Predanocyová, PhD. Stupeň odbornej kvalifikácie: Bakalár (Bc.) Nitra: FF UKF 24s.

Téma sa zaoberá problematikou slovného hodnotenia v občianskej náuke na základných školách. Hlavným cieľom práce je navrhnutie foriem a postupov slovného hodnotenia v predmete občianskej náuky. Predkladaná práca poukazuje na legislatívne ukotvenie slovného hodnotenia a taktiež diferencuje hodnotenie klasifikáciou a slovom. Cieľom slovného hodnotenia je eliminovať strach žiakov zo známok a pristupovať k učeniu s cieľom kvalitatívneho rozmeru vedomostí. Ďalšími cieľmi, ktoré má práca preukázať, sú spôsoby hodnotenia pedagógov občianskej náuky a ich názory ale taktiež je ambíciou priniesť kritický a trезvy pohľad na hodnotenie zo strany rodičov, žiakov a pedagógov. V empirickej časti predkladá práca čitateľovi možnosti slovného hodnotenia, ukážku vyučovacej hodiny s dôrazom na slovné hodnotenie a rovnako aktivity na lepšie prijatie a osvojenie si hodnotenia.

Kľúčové slová: slovné hodnotenie, klasifikácia, formy riešenia, aktivity, žiaci

OBSAH

Úvod.....	4
1 Hodnotenie žiakov učiteľom.....	5
1.1 Metódy a formy a funkcie hodnotenia	5
2 Slovné hodnotenie.....	5
2.1 Legislatívne normy.....	6
2.2 Pozitíva a negatíva slovného hodnotenia	7
2.3 Klasifikácia verzus slovné hodnotenie	8
3 Slovné hodnotenie v praxi občianskej náuky.....	9
4 Návrhy možného slovného hodnotenia na hodinách občianskej náuky	11
4.1 Autentické hodnotenie a žiacke portfólio.....	11
4.2 Metodická ukážka vyučovacej hodiny s aplikáciou slovného hodnotenia.....	11
4.3 Sebahodnotenie žiakov.....	12
4.4 Aktivity na lepšie prijatie hodnotenia	12
4.5 Dotazník školského hodnotenia	14
Záver.....	15
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV	16
Prílohy	17
Príloha 1A	17
Príloha 1B.....	18
Príloha 1C.....	19
Príloha 2	20
Príloha 3B.....	22
Príloha 4A	23
Príloha 4B.....	24

Úvod

„Aj učiteľ môže byť dúhou na niekoho zamračenej oblohe“ (neznámy autor)

Našu prácu sme začali citátom, na prvý pohľad sa môže zdať, že tento výrok nemá s témou slovného hodnotenia nič spoločné. Vníмали sme to podobne až pokiaľ sme sa naň nepozreli iným pohľadom. Ak by sme sa spýtali žiakov, prečo neradi chodia do školy, myslíme si, že väčšina odpovedí by smerovala k jednému bodu. Znamky. Tie sú strašiakom, témou rodinných rozhovorov či vtipných slovných anekdot už od nepamäti. Pokiaľ sú niektorí hrdí na svoje známky, iní o tejto téme pomlčia. Pre jedného prídu známky spravodlivé, pre iného zasa neobjektívne. Neraz sme predsa počuli *„nie je trojka ako trojka“* a možno až s odstupom času a pohľadu skôr z učiteľského nie žiackeho, si tento výrok uvedomujeme ešte väčšmi.

Prečo teda v dobe kedy inovujeme vzdelávacie systémy, digitalizujeme učebnice a nie je problém hodinu občianskej náuky absolvovať z pohodlia svojej postele, sa mnohí ešte nenaučili, že hodnotiť sa dá inak než iba od jedna do päť? *„Príliš veľa práce“* tvrdia niektorí, *„nebudeme meniť to, čo funguje“*, počujeme z druhej strany, či *„je to pre žiakov zbytočne komplikované“*, obhajujú sa iní. Ale nie je za prílišnou prácou skrytá len naša lenivosť? Sme si skutočne istí, že náš klasifikačný systém naozaj funguje skvele? A naozaj si myslíme, že žiaci, ktorí z jedného dňa na druhý vedeli prejsť z priestorov tried do online priestoru, by s pomocou rodičov, učiteľov či súrodencov nepochopili niekoľkým riadkom, ktoré by boli **špeciálne o nich**?

Cieľom našej práce je poukázať na vyššie spomenuté fakty a uviesť možné návrhy slovného hodnotenia v predmete občianskej náuky. Prvá kapitola sa bude zaoberať všeobecne hodnotením a jeho druhmi. Nasledujúca bude obsahovať špecifiká slovného hodnotenia, jeho legislatívne ukotvenie či pozitíva a negatíva, ktoré do vzdelávania prináša tento druh hodnotenia. V tretej kapitole sa budeme snažiť objasniť prepojenie slovného hodnotenia v samotnom predmete občianskej náuky. Súčasťou tejto kapitoly bude rozhovor s učiteľkou občianskej náuky zo základnej školy, ktorá vo svojej pedagogickej praxi využívala oba spôsoby hodnotenia. Záverečná kapitola čitateľovi predstaví možné návrhy slovného hodnotenia a aktivity, ktoré žiakom pomôžu adaptovať sa na tento druh hodnotenia.

1 Hodnotenie žiakov učiteľom

Podľa Čapeka (2015) je hodnotenie kľúčovým procesom v práci učiteľa, nakoľko učiteľ získava nie len prehľad o dosahovanej úrovni žiakov, ale v tomto ich výkone vidí aj odraz svojej vlastnej práce. Vďaka hodnoteniu vie následne učiteľ korigovať svoje aktivity vo vyučovacom procese a meniť postupy k dosahovaniu plánovaných cieľov. Ďalej autor uvádza, že hodnotenie je jednou z funkcií, ako môžeme zlepšiť klímu triedy, ktoré dosahujeme najmä zdôrazňovaním pozitív.

1.1 Metódy a formy a funkcie hodnotenia

Metódu hodnotenia môžeme charakterizovať ako spôsob, kedy skúmame a poznávame objekt, ktorý je cieľom nášho hodnotenia. V tejto metóde hodnotíme jednotlivé stránky, výkon, prejav či kvalitu alebo úroveň. (Grolmusová, 2014) „*Formy hodnotenia chápeme ako vonkajšie znaky, symboly alebo výroky o hodnotenom objekte, ktoré odrážajú jeho kvalitatívnu alebo kvantitatívnu stránku.*“ (Velikáč in Grolmusová, s. 19, 2014)

Druhy hodnotenia podľa Tureka (2010, s. 335) môžeme rozdeliť nasledovne:

Rozlišujúce hodnotenie, ktoré môžeme nazvať aj hodnotením relatívneho výkonu, sa zameriava na porovnanie s výkonom iného žiaka. (Žiaka A porovnáваме v rovnakej disciplíne so žiakom B).

Overujúce hodnotenie je tiež hodnotením absolútneho výkonu. Žiak nie je porovnávaný s iným žiakom ale s určitou stanovenou normou. Toto hodnotenie je veľmi často používané najmä pri klasifikácii na konci školského roka.

Individualizované hodnotenie porovnáva žiaka s jeho vlastnou úrovňou možností a schopností, alebo so sebou samým v rozmedzí času t.j. so svojím vlastným predchádzajúcim výkonom. Toto hodnotenie je využívané najmä v alternatívnom školstve.

Podľa *časového zaradenia* rozoznávame podľa Grolmusovej (2014):

- Priebežné hodnotenie* – žiaka hodnotíme viackrát počas celého vyučovacieho obdobia.
- Záverečné hodnotenie* – žiaka hodnotíme a klasifikujeme jednorazovo na konci vyučovacieho obdobia.

Podľa *dosiahnutia cieľa* delíme hodnotenie na:

- Formatívne hodnotenie* – ktoré má za cieľ spätnú väzbu, získanie informácií, diagnostikovanie nedostatkov a snaží sa o zefektívnenie učebnej činnosti žiaka.
- Sumatívne hodnotenie* – cieľom je určenie výsledkov procesu učenia sa žiaka, úrovne vedomostí, zručností a je spojené spravidla s klasifikáciou.

Funkcie hodnotenia podľa Koláča (2009, s. 44) pôsobí najmä na :

- motiváciu žiaka v smere výkonu
- regulačne na samotný výkon žiaka a učiteľa (t.j. spätná väzba)
- na priebeh psychických procesov (t.j. prežívanie žiaka)
- pôsobí na ďalší priebeh učenia a správania sa žiaka
- vplýva na osobnostné vlastnosti žiaka (t.j. sebavedomie, medziľudské vzťahy).

Medzi *základné funkcie hodnotenia* Turek (2010, s. 335) uvádza:

- **kontrolnú funkciu** – určenie miery vedomostí žiakov
- **prognostickú funkciu** – určenie perspektívy žiakov
- **motivačnú funkciu** – udržiavanie a zvyšovanie aktivity žiakov
- **výchovnú funkciu** – formovanie pozitívnych vlastností a postojov
- **informačnú funkciu** – dokumentácia vyučovacieho procesu
- **rozvíjaciú funkciu** – rozvoj schopností sebakontroly a sebahodnotenia
- **spätnoväzbovú funkciu** – získanie informácií o úspešnosti vyučovacieho procesu.

2 Slovné hodnotenie

Slovného hodnotenie je také hodnotenie, kde sa využívajú výroky nie známky. Verbálna forma je síce obsažnejšia ale zároveň aj oveľa výstižnejšia, umožňuje vyzdvihovať pozitíva a prednosti žiaka a zároveň konkrétne popísať nedostatky, ktoré si po prečítaní žiak vie lepšie uvedomiť a následne pracovať na ich odstránení. (Čapek, 2015)

Slovné hodnotenie je odporúčané nie len pedagógmi a odborníkmi v oblasti hodnotenia, ale tento spôsob sa stretol aj so súhlasom humanistických psychológov, ktorými bol Carol Rogers či Abraham Maslow, ktorí hodnotenie nevhápu v zmysle hodnotiť výkon žiakov, ale hodnotenie má byť sebareflexiou, ktorá má byť poňatá ako spätná väzba. (Rogers, 2020) Slovné hodnotenie okrem nárokov na učiteľa vyžaduje tiež hlbšie pochopenie zo strany žiakov a rodičov a dôkladnú spätnú väzbu. (CPPaP Bratislava – online zdroj)

Slovné hodnotenie patrí k forme kvalitatívneho hodnotenia a má viac informačnú a motivačnú hodnotu. Podľa Čapeka (2015) slovné hodnotenie obsahuje nie len informácie o dosahovaných výsledkoch ale v jeho obsahu sú zahrnuté aj postoje žiakov, ich snaha a úsilie. Rovnako autor dodáva, že slovné hodnotenie by malo byť výpoveďou o činnosti, výsledkoch učenia či správania a malo by sa vyvarovať hodnoteniu osobnosti žiaka v smere jeho vlastností a osobnostných črt.

Téma slovného hodnotenia je témou veľmi diskutovanou. Podľa Grolmusovej (2014) je tento typ hodnotenia rozšírený v európskych krajinách už viac než 20 rokov. Projekt NO 8, ktorý bol vypracovaný v združení krajín Rady Európy, považuje slovné hodnotenie za vhodnú formu najmä pre nižší stupeň škôl. V iných krajinách, akými sú napríklad Taliansko či Nemecko, sa hodnotenie známkou vyžaduje len na konci niektorých vyšších ročníkov a dokonca škandinávské štáty slovné hodnotenie využívajú počas celej základnej školy. (Kosová, 2000)

„Aj u nás na Slovensku sa do 90. rokov 20. storočia hodnotenie žiakov v ZŠ uskutočňovalo výlučne klasifikáciou prospechu a správania. Zmena nastala až v školskom roku 1988/89, kde sa začala forma slovného hodnotenia uplatňovať v 1. ročníku ZŠ a od školského roku 1994/95 vznikla alternatíva slovne hodnotiť žiakov aj v 2-4 ročníku, ak o to požiadajú rodičia vedenie školy“ (Grolmusová, 2014, s. 31)

Čapek (2015, s. 504 - 505) dáva do povedomia, že pri forme slovného hodnotenia by hodnotiaci nemali používať nekonštruktívne výrazy (napr. nevieš, nedokážeš, nemôžeš, nemáš), nemal by kritizovať žiakov nedostatky a tie vyjadriť vo forme potreby (napr. potrebuješ, veľmi by ti pomohlo). Pedagóg, ktorý slovne hodnotí, by nemal hodnotiť žiaka ale prácu žiaka a rovnako ho neporovnávať so spolužiakmi, ale len so sebou samým, resp. s výkonom žiaka v čase. (viď príloha 1A) Slovné hodnotenie musí pôsobiť dôveryhodne, preto by nemalo obsahovať zveličovanie a taktiež nepoužívať frázy, ktoré by žiakovi nedávali nádej na posun vpred (napr. je typické, že nevieš, toto si celý ty). Naopak autor povzbudzuje, aby slovné hodnotenie obsahovalo uznanie, porozumenie, malo by podnecovať k spolupráci v kolektíve žiakov. Slovné hodnotenie by malo v žiakov vzbudiť najmä dojem úspechu, mali by sme využívať najmä stručné, jasné a jednoznačné výrazy, ktoré žiak pochopí a taktiež by malo obsahovať analýzu prípadného neúspechu. Každé hodnotenie by malo napomáhať k rozvoju emocionálnych a racionálnych zložiek osobnosti.

2.1 Legislatívne normy

„Hodnotenie má v našej legislatíve také miesto, aby učiteľovi umožňovalo pracovať so žiakmi individuálne a dávalo mu priestor aj na slovné hodnotenie“ (Glatznerová, 2015, s. 10) Metodický pokyn na hodnotenie č. 22/2011 usmerňuje pedagógov najmä k tomu, aby hodnotenie voči žiakovi obsahovalo pedagogický takt, rešpektovalo jeho práva a správalo sa

voči nemu humánne. „Predmetom hodnotenia sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s osnovami, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok na pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.“ (čl. 1, ods. 8) Podľa Metodického pokynu hodnotenia č. 22/2011 sú predpokladompre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu známky alebo slovného hodnotenie za ústne hodnotenie a známky alebo slovné hodnotenie za písomné práce, diktáty, grafické a praktické práce či pohybové činnosti. Slovné hodnotenie tento legislatívny rámec poníma nasledovne: „Slovné hodnotenie je jednou z foriem hodnotenia, ktorého výsledky v jednotlivých predmetoch prípravného ročníka, nultého ročníka, prvého ročníka až štvrtého ročníka sa vyjadrujú slovné štyrmi stupňami; vysvedčenie so slovným hodnotením sa môže doplniť slovným komentárom za príslušný polrok. Kombinácia klasifikácie a slovného hodnotenia je forma hodnotenia, pri ktorej sa výsledky niektorých vyučovacích predmetov vyjadrujú stupňom klasifikácie a niektoré sa vyjadrujú slovné. Kombinované hodnotenie sa odporúča využiť aj v rámci toho istého predmetu, pri prechode zo slovného hodnotenia na klasifikáciu. Postupne učiteľ dopĺňa slovné komentáre známkou, a tak pripravuje žiakov na zmenu kvantifikátora“ (čl. 1, ods. 5-6) Mnohí sa nazdávajú, že slovné hodnotenie je síce vhodnou formou hodnotenia počas vyučovania, ale nemá možnosť byť súčasťou záverečného klasifikovania. Áno, slovné hodnotenie na vysvedčení väčšinou vidíme na prvých stupňoch základných škôl (viď príloha 1B), avšak hodnotenie v tejto forme nie je nemožné ani pri starších ročníkoch. Gymnázium v Bratislave už niekoľko rokov po sebe žiakom štvrťročne odovzdáva slovné hodnotenia zo všetkých predmetov. (viď príloha 1C)

Glatznerová (2015, s. 11) sa nazdáva, že v legislatíve absentuje väčší priestor pre záverečné slovné hodnotenie a vyjadruje sa, že redukcia klasifikácie, ktorá by mohla byť nahradená slovným hodnotením by na žiakov pôsobila motivujúco a vyzdvihla všetky vyššie spomenuté pozitíva. „Každý žiak môže dosiahnuť svoje maximum ak sa mu dostáva správnej dávky, podpory a motivácie“. (Glatznerová 2015, s. 11)

2.2 Pozitíva a negatíva slovného hodnotenia

Slovné hodnotenie, tak ako každá forma hodnotenia, nachádza svojich priaznivcov a podporovateľov a rovnako tak aj kritikov. Samozrejme aj táto metóda, ako každá iná má svoje **pozitíva**. Medzi tie patrí podľa Kopřivu (1994, in. Glatznerová, 2015, s. 32) napríklad:

- slovné hodnotenie žiaka nestresuje a umožňuje klásť dôraz na pozitívne výsledky
- slovné hodnotenie znižuje riziko diskriminácie
- slovné hodnotenie a jeho široká variabilita umožňuje priblížiť sa jedinečnosti a individualite žiaka
- slovné hodnotenie zameriava pozornosť na vlastnú učebnú činnosť žiaka a napomáha tak k rozvoju vnútornej motivácie
- slovné hodnotenie umožňuje hodnotiť výkony žiakov v najrôznejších situáciách a etapách osvojovania si činností, zručností, vedomostí
- slovným hodnotením môžeme povedať čo konkrétne žiak vie a povedať kde vidíme rezervy.

Negatíva slovného hodnotenia popísal Turek (2010, s. 344)

- nebezpečenstvo určitého „nálepkovania“ žiaka
- veľká časová náročnosť, ktoré môžu vyústiť do používania hodnotiacich schém, kedy hodnotenie stráca na individualite a jedinečnosti
- komunikačná bariéra, kedy rodičia nemusia pochopiť slovného vyjadreniu sa učiteľa
- slovné hodnotenie je viacznačné, t.j. jedno slovo alebo výraz môže viacero ľudí chápať odlišne.

Ako jedno z ďalších negatív slovného hodnotenia uvádza Čapek (2015) jeho nedynamickosť a pomalosť.

2.3 Klasifikácia verzus slovné hodnotenie

Klasifikácia a hodnotenie nespádajú do rovnakej kategórie. Čapek (2015) toto porovnanie prirovnáva k miešaniu hrušiek a jabĺk. Tí pedagógovia, ktorí využívajú klasifikáciu ako hodnotenie žiakov, známkujú žiakov niekoľkokrát za týždeň. Zatiaľ čo využívanie slovného hodnotenia sa praktizuje štvrťročne, prípadne polročne. V nižších ročníkoch sa klasifikácia a hodnotenie nahrádza prvkami, akými sú kvetinky, smajlíkmi. Autor rovnako uvádza, že mnohé tabuľky, nachádzajúce sa v materiáloch s touto témou, sú nezmyselné. Veľakrát sa stretneme s názorom, že klasifikácia ako druh hodnotenia je pre žiaka a jeho psychiku negatívna. Čapek (2015, s. 510) tvrdí: *„Dobre používaná klasifikácia, tým správnym klimatických spôsobom, nie je žiadnym negatívom pre žiaka. Zle napísané, chybne použité alebo nevhodne interpretované slovné hodnotenie napácha viac škody než zlá známka.“* S názorom autora sa rovnako stotožňujeme aj my, pretože máme zato, že naše slová majú moc a v mysli žiakov ostávajú oveľa dlhšie ako si mi môžeme myslieť. Sami sme sa stretli s prípadom, kedy si už možno nepamätáme každú jednu trojku, či horšiu známku, ktorú sme z matematiky dostali, ale slová učiteľky, ktorá povedala, že z nás nikdy nič nebude, v ušiach znejú dodnes. Preto aj pri tomto ako pri každom spôsobe hodnotenie musíme dbať nato, že hodnotenie smeruje k deťom.

Myslíme si, že jedno alebo druhé hodnotenie by sa nemali porovnávať. Môžeme vždy vidieť negatíva aj pozitíva pri oboch. Stotožňujeme sa s názorom neuropsychológa Roberta Krauseho, ktorý tvrdí, že v prvom rade by sme mali zhodnotiť a nie hodnotiť. A tento model môžeme uplatňovať najmä vo vzdelávaní a hodnotení / zhodnotení žiakov.

3 Slovné hodnotenie v praxi občianskej náuky

V našom vzdelávacom systéme nájdeme mnoho spôsobov hodnotenia. Klasifikáciu a slovné hodnotenie, ktoré je ústrednou témou tejto práce, sme si objasnili už v predchádzajúcich kapitolách. Uvedomujeme si, že ak sa slovné hodnotenie využíva na základných školách, ide primárne o nižšie ročníky. Preto táto kapitola bude pozostávať s rozhovorom s učiteľkou občianskej náuky na základnej škole, ktorá počas svojej praxe využila oba spomínané spôsoby hodnotenia.

1. otázka : „Čo vás priviedlo k možnosti slovného hodnotenia vo vašej profesii?“

Odpoveď: „Vždy som sa snažila učiť inak. Zaujímavejšie, tvorivejšie a mám zato, že občianska náuka je ten predmet kde si to, ako sa hovorí, môžem dovoliť. Mnohí si neuvedomujú, že je tu veľmi veľa priestoru na kreativitu a tvorivosť. Tieto dva aspekty, ktoré od žiakov rovnako ako ja tak si myslím, že i väčšina mojich kolegov vyžaduje, chce veľa práce. Až raz, na konci jedného školského roka, pred asi tromi rokmi, som chcela každému žiakovi mojej bývalej triedy, kde som bola triednou učiteľkou, odovzdať spomienku. Chcela som im dať list, pretože aj na hodinách občianskej náuky sme sa učili a veľakrát debatovali na tému listov, písania, dopisovania a dnešných možností komunikácie. Ako som písala tieto listy, jeden po druhom pre mojich žiakov, uvedomila som si, aké sú osobné. Každému som mohla napísať čo dobré v ňom vidím, v čom by sa mohol zlepšiť a čo sú jeho silné stránky. Mnohí žiaci mi povedali, že nikdy o sebe v takomto svetle nepremýšľali a že keď čítali tieto listy, mali pocit, akoby ani neboli o nich. A tu mi napadlo, žeby som tento spôsob mohla zaviesť v hodnotení.“

2. otázka: „Stretli ste sa s pochopením pri tomto druhu hodnotenia od Vašich kolegov a v neposlednom rade s pochopením rodičov?“

Odpoveď: „Stretla aj nestretla. Viete, ako to býva. Sto ľudí, sto chutí a nikdy nevyhoviete úplne každému. Mnoho kolegov a kolegyň sa ma pýta dodnes, či mi tá naša pedagogická almužna stojí za robotu navyše. A tak odpovedám, že nestojí. Nestoja mi zato peniaze ale úsmev žiakov. Tam vidíte skutočnú hodnotu vašej práce. Ja ako učiteľka občianskej náuky by som mala byť rada, že tento predmet bol preklasifikovaný z výchovy na náuku, čo mu dodáva viacej vážnosti. Áno, samozrejme som. Avšak pokiaľ bola občianska náuka za absolvoval/-a, toto moje slovné hodnotenie by malo oveľa viac na vážnosti. Zo strany školy som sa nestretla s prístupom, ktorý by aplikoval slovné hodnotenie, preto aj keď žiaci dostanú z mojich hodín každý štvrtrok list čo môžu zlepšiť, v čom sú šikovní, tak na polročné či koncoročné vysvedčenie im musím známku predsa len dať. Snažím sa ich vždy viesť k tomu, aby táto známka bola pre nich dôležitá, ale nie smerodajná. Aby vždy bolo pre nich dôležité, čo majú ukryté vo svojom srdci a vnútri. Pretože aj o tom je občianska náuka. A zo strany rodičov? Viete, niektorí si tieto listy pre ich deti ani len nepozrú. Nechcem to podmieňovať nejakým podpisom rodiča, má to byť skôr radosť a hrdosť. Niektoré neskôr nájdem zavesené na Instagramoch či Facebookových stránkach a to ma poteší, lebo vidím ovocie svojej práce. Len aj tu chcem poukázať nato, že o dieťa by sme mali prejavovať záujem doma v detskej izbe a nie na sociálnych sieťach“

3. otázka: „Učíte občiansku náuku. Akú kombináciu máte s týmto predmetom, využívate aj na ňom slovné hodnotenie?“

Odpoveď: „Kombináciu mám s matematikou. Tu je slovné hodnotenie trochu ťažšie, pretože známky musia žiaci dostávať v mojom ponímaní až veľmi často. Tolko písomiek, tolko odpovedí pri tabuli, tolko oznámkovaných úloh. Ale samozrejme aj na matematiku si žiaci prídu k slovnému hodnoteniu.

4. otázka: „Aké výhody a nevýhody vidíte v slovnom hodnotení oproti známkam?“

Odpoveď: „Veľkou výhodou je osobná komunikácia. Žiaci potom vedia, že pre vás nie sú len číslom v triednej knihe. Aj vy si lepšie tých žiakov zapamätáte a nebudete mať v hlave nálepky typu, že Jožko bol trojkár, Anička jednotkárka. Budete vedieť, že Jožkovi viac išli prírodné vedy a bol dobrý v biológii zatiaľ čo Anička excelovala v rovniciach. Nevýhoda je samozrejme – čas. Ale je to uhol pohľadu. Mohla by som ten čas tráviť v nákupnom centre, alebo sedením pred

televíziou. Naučila som sa, že nič nemôže ísť na úkor zdravia a rodiny a zasa mnohé nemôže ísť na úkor práce. Treba mať vo všetkom rovnováhu“

5. otázka: „Stretávate sa u žiakov so skôr pozitívnymi alebo negatívnymi reakciami na tento druh hodnotenia?“

Odpoveď: „S nechápavými reakciami (smiech), najmä zo začiatku., to bolo samé : „A to sa vám chcelo pančelka? A to akože každý máme niečo iné napísané?“ časom si zvykli. Keď si od nich pýtam spätnú väzbu, vždy mi povedia, že sa im to páči viac, pretože to nevyzerá tak hrozne ako známky. A najkrajšia reakcia bola, keď som od jednej žiačky dostala na konci školského roka rovnaké hodnotenie aj ja. Vtedy vidíte, že to čo žiakom odovzdávate je oveľa viac než len známka.“

6. otázka: „Ako vyzerá Vaše slovné hodnotenie? Stačí príklad“

Odpoveď: Milá Natálka,

za tento školský rok si pracovala naozaj veľmi usilovne. Na hodinách občianskej náuky si bola veľmi pozorná, kreatívna a som veľmi rada, že si neváhala pomôcť aj svojim spolužiakom. Myslím, že téma rodiny ťa veľmi zaujala. Tvoj rodokmeň bol naozaj ukázkový, prejavila si v ňom svoj záujem o históriu vašej rodiny ale i tvoje výtvarnícke schopnosti nezostali nepovšimnuté. Rovnako si myslím, že ti bola blízka aj téma moja triedy. Je veľmi dobré, že sa snažíš zapájať, teší ma, že máš vždy skvele vypracované úlohy. Do budúceho školského roka skús viac popracovať na svojej trpezlivosti. Niekedy na spolužiakov musíš počkať alebo ako si sa sama presvedčila môžeš im pomôcť. Verím, že si užiješ leto, splniš si všetky svoje naplánované aktivity a ja som budem na teba tešiť opäť v septembri.

Rozhovor pre účel práce poskytla Mgr. Valéria Vilčanová

4 Návrhy možného slovného hodnotenia na hodinách občianskej náuky

Praktická časť našej práce bude zameraná na možnosti návrhov a foriem slovného hodnotenia v predmete občianska náuka. Máme šťastie, že predmet, patriaci do vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť, nám v mnohom toto slovné hodnotenie umožňujeme. Môžeme tu hodnotiť nie len úspech vo vedomostiach žiaka, ale taktiež jeho prácu, zapájanie sa do aktivít, interpretáciu textov či účasť na skupinovom dianí. Táto kapitola sa snaží priblížiť niekoľko možných foriem hodnotenia slovne ale taktiež poukazuje na rozvíjanie kompetencie žiaka vedieť pochopiť a prijať hodnotenie, nakoľko práve toto môže vzbudzovať problém hodnotenia, ktorý sme v úvode práce zmenili.

4.1 Autentické hodnotenie a žiacke portfólio

Autentické hodnotenie je zamerané na získavanie vedomostí a zručností na základe reálnych životných situácií. Zameriava sa na úlohy, ktoré sú dôležité pre praktický život. Medzi tieto úlohy môžu spadať výrobky alebo exponáty, ktoré učiteľovi bližšie pomôžu zhodnotiť výkon žiaka a žiakovi pomôžu priblížiť vo vyučovaní praktický život a učivo zmysluplne doň aplikovať. Centrom autentického hodnotenia nie je umelo vytvorená školská úloha a úlohou žiakov, nie je reprodukovanie učiva, ale jeho interpretovanie, analýza, tvorenie, skúmanie. (Grolmusová, 2014) V občianskej náuke ako autentické hodnotenie resp. úlohy, ktoré v rámci neho žiaci môžu vytvárať, je napríklad rodokmeň, triedna ústava, pravidlá v našej rodine. Nazdávame sa, že pri takejto forme práce je slovné hodnotenie oveľa lepšou alternatívou než klasifikácia, pretože v slovnom hodnotení môže byť lepšie popísaná práca žiaka, ktorá sa nedá vyjadriť známku.

Grolmusová (2014) hovorí o **žiackom portfóliu** ako o ďalšej vhodnej autentického hodnotenia. „*Portfólio je usporiadaný súbor prác žiaka, do ktorého si učiteľ dlhodobo a systematicky ukladá práce žiakov.*“ (Grolmusová 2014, s. 34) Samozrejme, súčasťou portfólia žiaka sú aj písomné či didaktické práce, testy a previerky, ktoré môžu byť hodnotené klasifikáciou avšak opäť aj pri tejto možnosti zdieľame názor, že slovné hodnotenie prác žiaka počas dlhšieho obdobia je vhodnejšou formou, nakoľko v ňom môžeme zhodnotiť reflexívne myslenie žiaka, žiakovu kreativitu, zodpovednosť za prácu, ktoré sa klasifikáciou hodnotia len veľmi ťažko.

Rovnako si myslíme, že slovné hodnotenie v takomto smere v žiakoch upevňuje a podnecuje vieru v samých seba, svoje spôsobilosti a buduje potrebné návyky na proces celoživotného vzdelávania. Slovné hodnotenie podľa môjho názoru u žiakov podporuje myslenie, prácu s textom či čítanie s porozumením, nakoľko nejde len o neosobný text napísaný v učebnici ale ide o vyjadrenie na ich vlastnú osobu.

4.2 Metodická ukážka vyučovacej hodiny s aplikáciou slovného hodnotenia

Metodická ukážka vyučovacej hodiny, v rámci ktorej bolo aplikované slovné hodnotenie, je zostavená podľa predlohy Glatznerovej (2015), kde bolo aplikované na predmet geografia. Pre potreby tejto práce sme preto metodickú ukážku pretransformovali na hodinu občianskej náuky 6. ročníka základnej školy.

Téma vyučovacej hodiny – Moja rodina

Fáza vyučovacej hodiny	Aplikácia slovného hodnotenia
Úvodná časť	V úvode hodiny, okrem klasického zapísania do triednej knihy a kontrole chýbajúcich, môže pedagóg vyzvať žiakov, aby zhodnotili svoj týždeň. Nemusia sa vyjadriť všetci žiaci, dôležité je, aby sa počas týždňov žiaci striedali. Najprv učiteľ/-ka vyzve niekoho, aby ohodnotil svoj týždeň číslom od 1 do 5, tak ako v škole. Potom povie, aby zdôvodnil a bližšie

	popísal, prečo si to číslo vybral a aký bol jeho týždeň. Aj na tejto krátkejšej a na pohľad jednoduchšej aktivite si žiaci ale aj pedagógovia môžu uvedomiť, že slovné hodnotenie nám môže povedať oveľa viac než klasifikácia.
Kontrolno-diagnostická časť	Magnetkami na tabuľu učiteľ/-ka pripevní obrázok (viď príloha č. 2) a všetci vrátane učiteľa farbičkami vymaľujú postavičku, ktorá podľa nich znázorňuje ich samotných v rodine. Každý žiak môže pár slovami zdôvodniť, prečo si vybral konkrétnu postavičku.
Expozičná časť	Téma rodiny je žiakom veľmi blízka, stretávajú sa s ňou na dennej báze v podstate už od materskej školy. Preto učiteľ môže zvoliť metódu rozhovoru, kde žiakov môže viesť, usmerňovať, klásť im doplňujúce otázky.
Fixačná časť	Žiakov nevedieme k faktu porovnávania jednotlivých rodín, môžeme viesť k porovnaniu napríklad jednotlivých výchovných štýlov v rodine alebo postaveniu členov rodiny. Žiaci môžu pracovať v malých skupinách, učiteľ/-ka chodí medzi nimi a napomáha diskusii, podporuje každý pozitívny moment v ich práci slovným popisným komentárom.
Diagnostická časť	V závere hodiny môže učiteľ zhodnotiť celú prácu žiakov, ale rovnako môže osobitne pochváliť prácu žiakov, ktorí sa na hodine snažili, prípadne niektorých povzbudiť k väčšej aktivite na ďalšej hodine. Spoločne môžu popísať napríklad najviac zaujímavé momenty, ktoré sa na hodine odohrali. Alternatívou k tomuto slovnému hodnoteniu, môže byť písomná spätná väzba, kde žiaci na papier napíšu, čo sa im na hodine páčilo, čo sa im nepáčilo. Pre slobodné vyjadrenie môže učiteľ/-ka žiakom povedať, že na papier, ktorý odovzdajú sa nemusia podpísať.

4.3 Sebahodnotenie žiakov

Keďže slovné hodnotenie je komplexným verbálnym opisom stavu dieťaťa, ktoré podnecuje žiaka kráčať dopredu a pozorovať seba. (Glatznerová 2015, s. 23) Pokladáme za dôležitý prvok, aby žiaci aj sami mohli okúsiť, aké je hodnotenie ťažké. V nižšom školskom veku sa žiaci už stretli s hodnotením spolužiakov, vedia kriticky povedať, čo sa im páči a čo nie avšak vieme, že tieto hodnotenia sú ovplyvnené nekritickým myslením. Na druh sebahodnotenia sa však mnohí pozerajú ešte veľmi neprebádané. Sú žiaci, ktorí majú problém priznať si svoje silné stránky, naopak sú žiaci, ktorí môžu o sebe tvrdiť, že žiadne slabé stránky nemajú. Vzor sebahodnotenia žiakov sme čerpali z metodickéj príručky Glatznerovej (2015), ktorá bola pôvodne aplikovaná na sebahodnotenie nadaných žiakov s nízkym sebavedomím. (viď príloha č. 3A) Úlohy na sebahodnotenie môžu, podľa nášho názoru, žiaci využiť rovnako pri sebahodnotení na hodinách občianskej náuky. Pri úlohe „Ako som sa tešil/-a z“, môžu byť predmety, ktoré sú hodnotené na prvom stupni základnej školy, nahradené jednotlivými tematickými celkami v predmete občianskej náuky. Názov „Ako som sa tešil/-a z“, môže byť nahradený „Tento školský rok sa mi na občianskej náuke takto darilo.“ (viď príloha č. 3B)

4.4 Aktivity na lepšie prijatie hodnotenia

Mnoho didaktikov, pedagógov a odborníkov v oblasti vzdelávania sa zhoduje v jednej veci. Jednou z najlepších metód, ktorými si žiak osvojí vedomosti a zručnosti, je hra. Preto sa stotožňujeme s názorom, že didaktické hry, resp. aktivity môžu rovnako dopomôcť k lepšiemu prijímaniu hodnotenia v akejkoľvek jeho forme.

Aktivita č. 1 - Uvažuj – obráť sa k spolužiakovi – vymeňte si názory

Postup aktivity: Žiakom zadáme rovnaký problém (t.j. tému, na ktorú budú diskutovať). Najprv žiakom necháme čas si tému samostatne premyslieť, neskôr im dáme priestor, aby si vymenili názory a diskutovali.

Cieľ aktivity: Aktivita má za cieľ naučiť žiakov, že v živote sa stretávame s rôznymi názormi, ktoré sa nám na prvý pohľad nemusia páčiť a nemusia sa zhodovať s našimi názormi. My sa ich však učíme prijímať. Táto aktivita môže žiakom dopomôcť k lepšiemu prijatiu známky resp. hodnotenia, ktoré nemusí byť pre neho vždy ideálne. (Koníčková, 2017)

Aktivita č. 2 – Odkaz pre teba

Postup aktivity: Každý zo žiakov bude mať na svojom chrbte prilepený papier, predelený na dve polovice. Na jednu polovicu každý každému napíše niečo, čo si na ňom cení, čo sa mu na ňom páči, alebo niečo v čom si myslí, že je naozaj dobrý. Na druhú polovicu budú žiaci spolužiakom písať niečo, v čom by sa mohlo zlepšiť a na čom by mohli popracovať. Po skončení aktivity si každý žiak sám v tichosti prečíta svoje odkazy a môže o nich uvažovať.

Cieľ aktivity : Cieľom aktivity je nie len naučiť sa prijímať hodnotenie, ale taktiež uvedomiť si, aké je ťažké hodnotenie napísať. Žiaci si počas aktivity uvedomia, že každý má svoje dobré aj zlé vlastnosti a niečo, v čom by sa mohol zlepšiť. Ak žiaci uvidia, že nie každý je dokonalý, budú vedieť lepšie prijímať aj svoju vlastnú kritiku. Hodnotenia sa pre pocit diskretnosti nahlas čítať nebudú.

Aktivita č. 3 – Naše pocity a názory

Postup aktivity: Učiteľ vopred pripraví papieriky s otázkami alebo odkazmi, žiaci si posadajú do kruhu a učiteľ položí papieriky do stredu medzi nich. Postupne si bude každý žiak ťahať jednu otázku. Počet papierikov je rovnaký ako počet žiakov v triede. Papieriky môžu vyzeráť nasledovne:

- *V tejto skupine som rád/-a pretože*
- *Na mojich spolužiakoch by som rád/-a zmenil/-a*
- *Som rád/-a, že som taký/-á aký/-á som, pretože*
- *Nedávno sa mi podarilo*
- *Na niektorom z mojich spolužiakov (vyber konkrétneho) sa mi najviac páči táto vlastnosť*

Cieľ aktivity: Aktivita má za cieľ uvedomiť si dôležitosť pozitívnych odkazov pre našich kamarátov ale i pre nás samých. Rovnako aktivita poukazuje, že ak v skupine vládne dobrá klíma a žiaci majú navzájom dobré vzťahy, lepšie sa prijímajú aj negatívne veci, nakoľko sa nikto nemusí báť výsmechu.

Aktivita č. 4 – Ako vysloviť a prijať pochvalu

Postup aktivity: Na úvod žiakom uvedieme príklad ako vyzerajú správne a nesprávne pochvaly. Situácia: Spolužiak mal pekné spevácke sólo na školskom vystúpení.

- a) Ja: „Ty máš pekný hlas, tvoje vystúpenie ma veľmi potešilo“
On: „Ďakujem, moja mama je speváčka a spoločne sme sa veľmi dlho pripravovali“
- b) Ja: „Ty si spieval na vystúpení?“
On: „Hej, to som bol ja“
Ja: „Hmm, som si nebol istý“
- c) Ja: „Počul som tvoje vystúpenie, bol som naozaj uchvátený. Martin, ty si obrovský talent, naozaj by som chcel byť ako ty. Ty si jednotka, najlepšie vystúpenie aké som kedy videl. Mohol by si to zaspievať znova, nahrám si ťa na mobil“
On: (Nevie, čo si má o tom myslieť)

Na situácií vidíme, že pochvala A je triezva a úprimná. Pochvala B je pochvalou len zo zdvorilosti a pochvalu C by sme mohli brať ako prílišný až falošný záujem. Žiakom povieme o tom, aké body by mala správna pochvala zahŕňať. Podobne žiakom môžeme nasimulovať situácie, kedy budú mať pochváliť niektorého zo spolužiakov, prípadne aktivitu môžeme použiť aj na spôsob ako sa naučiť vyjadrovať nesúhlas a kritiku.

Cieľ aktivity: Cieľom aktivity je uvedomenie si pochvaly a ocenenia nie len v škole ale aj v bežnom živote. Žiakov môže podporiť, aby si každý deň na niekom vo svojom okolí všimli niečo pozitívne. (Lencz, Krížová, 2004)

4.5 Dotazník školského hodnotenia

V úvode práce sme spomínali, že častokrát ako dôvod k tomu, aby pedagógovia neprechádzali od klasifikácie k slovnému hodnoteniu, sú žiaci, ktorí by si zvyknúť na tento druh hodnotenia. Myslíme si, že najlepšou voľbou je dať žiakom slovo a možnosť vyjadriť sa. Preto ako ďalšiu možnosť a formu k zavedeniu slovného hodnotenia vidíme dotazník. Grolmusová (2014) vo svojej publikácii uvádza dva druhy dotazníkov. Jeden je smerovaný k rodičom žiakom a druhý je smerovaný priamo na vyjadrenie názorov žiakov. Dotazníky boli pôvodne koncipované pre 4. ročník základnej školy, preto sme sa rozhodli prevziať gro otázok, avšak dotazníky sme koncipovali pre žiakov 2 stupňa základných škôl. Prvý dotazník je určený žiakom (viď príloha č. 4A) a druhý dotazník je určený pre rodičov (viď príloha č. 4B).

Záver

Práca sa zaoberala témou slovného hodnotenia. Jednotlivé kapitoly predstavovali možné spôsoby hodnotenia, medzi ktoré slovné hodnotenie nepochybne patrí. Ponímala slovné hodnotenie vo všeobecnom kontexte hodnotenia na základnej škole ako aj hodnotenie slovom s prihliadnutím na konkrétne špecifikách predmetu občianska náuka. Jednotlivé kapitoly poukazovali na dôležitosť tohto druhu hodnotenia, vyzdvihovali jeho pozitívne aj negatívne stránky a samozrejme komparovali slovné hodnotenie s najznámejším a najviac používaným hodnotením – klasifikáciou. Posledná kapitola teoretickej časti práce prepája teóriu s praxou, kde sme zaradili rozhovor s učiteľkou občianskej náuky, ktorá v rozhovore poukazuje na možnosti slovného hodnotenia a dáva do popredia jeho dôležitosť najmä v humanitne orientovaných vyučovacích predmetoch.

Praktická časť práce čitateľovi poukazuje na možnosti a formy slovného hodnotenia, ktorých je v dnešnej dobe množstvo. Predkladá možnosti priebežného ale i celkového hodnotenia pre pedagóga. Zo strany rodiča sa práca zamerala na formu dotazníku, v ktorom rodič môže vyjadriť svoj postoj k forme hodnotenia. Kapitola zameraná explicitne na empiriu neopomína ani žiakov. Pedagógovia sa v mnohých prípadoch stretávajú s tým, že žiaci čoraz menej vedia prijímať hodnotenie či už pozitívne ale aj negatívne, preto sme sa rozhodli do práce zakomponovať aktivity na zlepšenie prijímania hodnotenia.

Máme zato, že slovné hodnotenie je veľmi vhodnou formou hodnotenia žiakov na školách avšak rovnako sa stotožňujeme s názormi, že naše školstvo nie je úplne pripravené konvertovať celé hodnotenie na tento druh. Časom, lepšími možnosťami či samotnou snahou však nič nie je nemožné.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

- [1.] ČAPEK R. 2015, *Moderní didaktika* Praha: Grada Publishing, a.s.2015, s. 624. ISBN 978-80-247-3450-7.
- [2.] GAVORA P. 2011, *Akí sú moji žiaci? Pedagogická diagnostika žiaka*, Nitra, Enigma s. 216. ISBN 978-80-89132-91-9.
- [3.] GLATZNEROVÁ D. 2015, *Slovné hodnotenie žiakov v geografií. Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe* Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum Bratislava 2015, s. 37.
- [4.] GROLMUSOVÁ M. 2014, *Hodnotenie žiakov na prvom stupni základnej školy s dôrazom na bodové hodnotenie*, Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum Bratislava, 2014, s. 52. ISBN 978-80-8052-897-3.
- [5.] KOLÁŘ Z. – ŠIKULOVÁ R. 2009, *Hodnocení žáku*. Praha: Grada Publishing, a.s. 2009, s. 200. ISBN 978-80-2472-834-6.
- [6.] KOPŘIVA P. 1994, *Hodnocení čísl, nebo větami?* In Kolektív autorov PAU. *Měníme vyučování*. Praha: Agentura Strom, 1994
- [7.] KOSOVÁ B. 200, *Humanizačné premeny výchovy a vzdelávania na I. stupni ZŠ* 3 vydanie, Banská Bystrica: Metodické centrum Banská Bystrica, 2000 s. 88. ISBN 80-80412-301-0.
- [8.] LENČZ L.- KRÍŽOVÁ O. 2004, *Metodický materiál k predmetu etická výchova*, Prešov : Metodicko-pedagogické centrum Prešov, 2004, s. 150.
- [9.] METODICKÝ POKYN Č. 22/2011 NA HODNOTENIE ŽIAKOV ZÁKLADNEJ ŠKOLY, 2011 Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
- [10.] ROGERS C. – FREIBERG J. 2020, *Sloboda učiť sa*. Bratislava: Didaktis, 2020 s. 312. ISBN 978-80-81660-19-1.
- [11.] TUREK I. 2010, *Didaktika* Bratislava: Iura Edition, spol. s.r.o, 2010, s. 598. ISBN 978-80-8078-322-8.
- [12.] ZÁKON č. 245/2008 Z.z. Školský zákon

elektronické zdroje:

- [13.] KONÍČKOVÁ J. 2017 *Aktivity vhodné na prácu žiakov vo dvojiciach* [online] Dostupné na internete: < <https://eduworld.sk/cd/jaroslava-konickova/2276/aktivity--vhodne-na-pracu--ziakov-vo-dvojiciach> (dostupné dňa 27.11.2020)
- [14.] CENTRUM PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉHO PORADENSTVA A PREVENČIE BRATISLAVA, 2020 *Slovné hodnotenie pod lupou* [online] Dostupné na internete: < <https://psychologickecentrum.sk/slovne-hodnotenie-pod-lupou/> (dostupné dňa 27.11.2020)

Prílohy

Príloha 1A

PRAXE

Pěkné slovní hodnocení vypadá takto:

Milý Kájo,

jsi pohodový kluk, který nezkazí žádnou legraci a není vidán ani u žádných nepravostí. Pokud je třeba přiložit ruku k dílu, jsi ochotný pomoci. Není Tě třeba nahánět do hodiny, a když doladíš vybavení penálu a přípravu domácích úkolů, bude z Tebe primový školák. Nebud' tak pohodlný a nech se námi vytáhnout častěji ven. Dá se tam také zažít leccos zajímavého a čerstvý vzduch ještě nikoho neporazil.

Slovní druhy v **Českém jazyce**, Ti, Kájo, v tomto pololetí nedělaly žádný problém, a to je prima. Stejně tak jako diktáty. Ale samostatná práce v písance a domácí úkoly by si zasloužily trochu více pozornosti a pečlivosti. Měl by ses ve psaní postupně zlepšovat a ne naopak. Jsi pozorný posluchač i **čtenář**. Neunikne Ti žádné slovo a dokážeš si v textu najít potřebné informace. Mám radost, že dobrodružství a zábavu hledáš v knihách. Za **angličtinu** Ti náleží **VELIKÁNSKÁ POCHVALA**. Všechny písemné práce jsi napsal skoro bez chyby a v hovoru dokážeš pohotově reagovat na otázky a slovíčka, která neznáš, si domyslet. Baví Tě anglické jazykolamy i procvičování si angličtiny na počítači. Dobře ses naučil nová slovíčka a dokážeš sestavit spoustu vět. Umíš vyprávět o sobě a dobře používáš slovesa „to have“ a „to be“. Jsi výborný angličtinář. V **matematice** Tě zprvu trochu pozlobilo odečítání pod sebou, ale myslím si, že násobilkou sis spravil chuť. Ani převody jednotek, či zaokrouhlování Tě nedostalo do úzkých. Mohu Ti jen důvěrně sdělit, že slovní úlohy budou na programu i příští rok, tak snad už jim konečně přijdeš na chuť a nenecháš se jimi tak lehce pokořit. **Dramatikou** vždy ožiješ a dáš o sobě vědět. Rád se zapojíš do všech aktivit při hodině a pěkný pohled je i na Tvé hraní si venku. Pro bystrého kluka jako jsi Ty, Kájo, je předmět **člověk a svět** to pravé. Rád se dozvídáš nové informace a spoustu se jich od Tebe také při hodinách dozvíme. Snažím se, aby zápisy a malůvky do sešitu byly co nejskromnější a tak mě trochu mrzí, že je někdy odbudeš s takovou lehkostí. Mohl by ses na nich pěkně „vyřádit“ a předvést nám, že je v Tobě i kousek umělce. **A je to!** Práce Ti jde hladce od ruky a máš z ní náležitou radost. Byl by z Tebe dobrý řemeslník. Tvořili jsme se dřevem, ale také venku většinou zahradnické práce. Je fajn, že umíš dotáhnout práci až do konce. Jak to vypadá s Tvým **výtvarným projevem**? Máš rád kresbu. Dokážeš se soustředit a pouze tužkou vykreslit i ty nejmenší detaily. Zvládneš dobře vystihnout prostor. Bylo by dobré, abys používal i jiné výtvarné prostředky – třeba barvy☺. Dobré **sportovní** výkony a radost z pohybu, to jsi celý Ty. Nejraději máš „opičí dráhu“, kterou překonáváš často v rekordním čase a ještě s úsměvem na tváři. Při jízdě na kole zvládneš kdejaký kopec a jen tak se neunavíš. Tak, Kájo. Letos si toho v **hudbě** moc nezvládl. Naučil ses hrát akorát na různé druhy bubínků - perkusí, na kytaru, nyní to zkoušíš na trumpetu. Nic moc☺. Umíš hrát zatím na flétnu, housle, kytaru, bubny a některé rytmické nástroje. Budeš-li v tom pokračovat, budeme muset postavit koncertní síň! Je paráda, že s námi hraješ v Brínku. Bez Tebe by to nebylo ono. Nezapomínej, že základ je cvičit.

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Škola: ŠKOLA PRE MIMORIADNE NADANÉ DETI A GYMNAZIUM, Teplická 7, 831 02 Bratislava

Trieda: 4.B Ročník: štvrtý Školský rok:

Rok školskej dochádzky: štvrtý Číslo v tr. výkaze:

VYSVEDČENIE

Hodnotenie práce žiaka

Milý Majko, máš za sebou štvrtý ročník a čaká Ťa ďalší, možno ešte zaujímavejší. Bude záležať iba na Tebe ako k nemu budeš pristupovať.

Ku predmetom si zachoval dosť ľahostajný postoj, preto Tvoje výsledky neboli najlepšie. Pritom si veľmi rozumný a máš veľký rozhľad. Slovenský jazyk je jedným z predmetov, ktoré neoblubuješ. Je potrebné sa mu viac venovať aj doma, aby si nemal vo vyšších ročníkoch problémy. S anglickým jazykom to bolo iné. Počas celého roka si bol šikovný a výborne Ťi išla komunikácia, precvičovať bude treba písomnú formu. Stále som hovorila, že máš vynikajúce logické myslenie, no práca na hodinách bola striedavá. Keď sa Ťi dарило, pracoval si rád, akonáhle si narazil na nejaký problém, pracovať si prestal. Nevzdávaj sa bez boja. Z vlastivedy a prírodovedy si mal slabšie výsledky, čo bolo zapríčinené slabou aktivitou na hodinách a nepripravenosťou. Je však o Tebe známe, že máš výborný sluch a dokazuješ to aj na hodinách hudobnej výchovy.

V triede Ťa deti berú ako chlapca veselého, toho, ktorý vie rozveseliť. Páči sa mi, že dokážeš skýmkoľvek spolupracovať. Chybou však je, že sa rýchlo nahneváš a vtedy si agresívny. Nesmieš sa nechať tak skoro vytočiť a snaž sa vyhýbať tým, ktorí Ťi nevyhovujú. Ja verím, že to dokážeš a želám Ťi veľa úspechov do budúcnosti.

34

 Scanned with CamScanner

Príloha 1C

Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium, Teplická 7, 831 02 Bratislava

HODNOTENIE ZA 1. ŠTVRTROK

Meno žiaka:

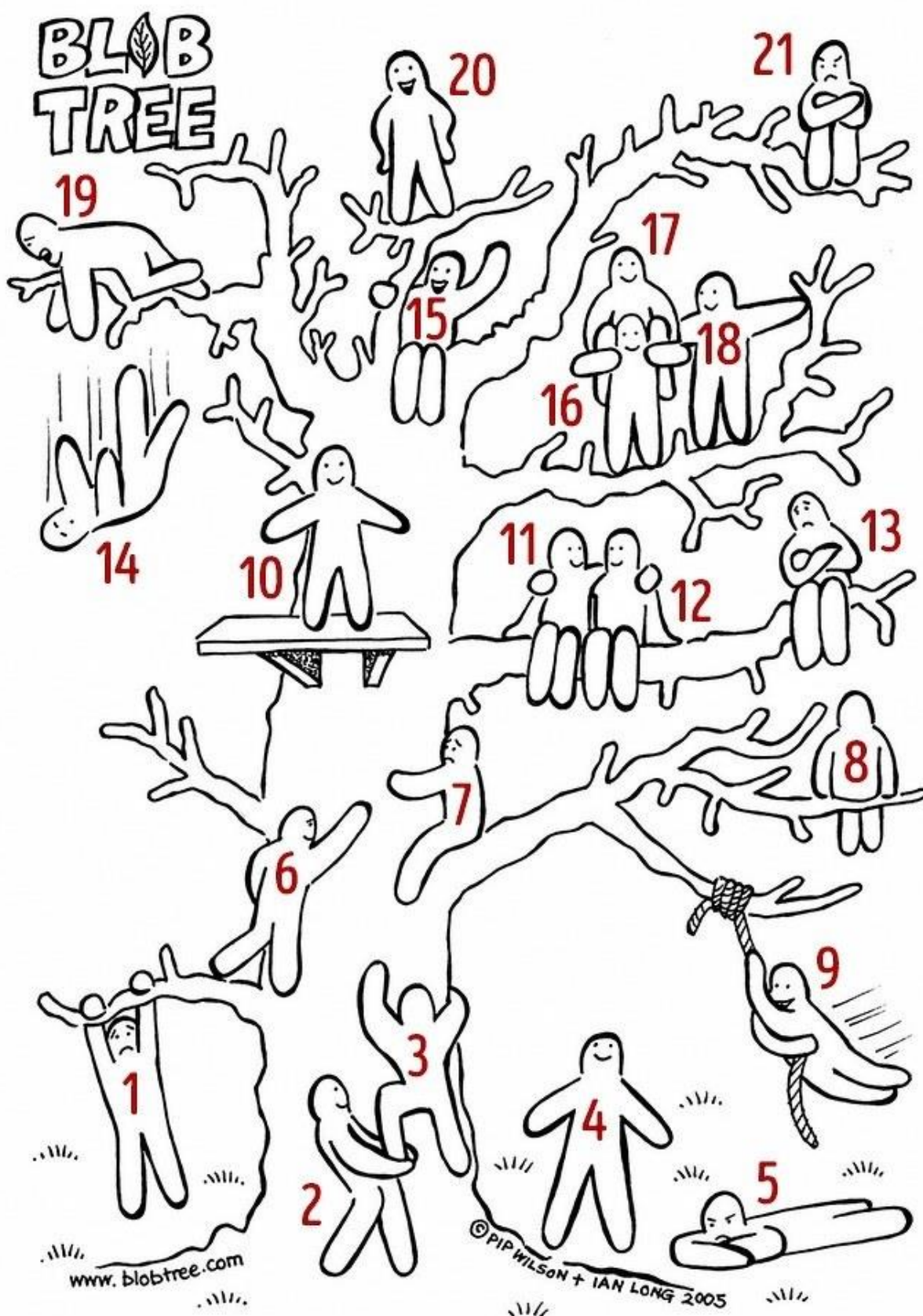
Trieda: septima A

PREDMET	VYJADRENIE ŽIAKA / UČITEĽA	Podpis žiaka / učiteľa
Slovenský jazyk	Pokiaľ sa pamätám, tak zo SJ ešte nemám známku, ale predmet sa mi páči.	<i>Slavko</i>
	Príjemný, ale málo doplnil písanky. Mnoho by si mohol napísať arboriary.	<i>Kučerák</i>
Matematika	Jednu písanku som ešte nepísal z tú druhú som skončil... Budem sa snažiť.	
	Snaž sa. A práve si napísať tú analytiku.	<i>Anita</i>
Núka o spoločnosti	Predmet sa mi celkovo nepáči z neznámych to od učiteľa, z neznámych zreteľne.	
	Bez známky.	<i>D. J.</i>
Anglický jazyk	So svojím hodnotením z AJ som spokojný.	
	Výsledky sú výborne! Tuba 15% (12) spracovať projekt. Spája sa. 80%.	<i>Stolárová</i>
Nemecký jazyk	Absolútne neviem ešte nič z nemecky, ale myslím si, že po precítaní si guš-metike rozumem.	
	TRABA POLRIET 12% VERO DE TAPLED A NEMMATHATIS 30% JAT TEST 2 LERED A 20% 50% = 4	<i>Klein</i>
Biológia	Z Bio ešte nemám známku, ale predmet sa mi páči.	
	treba si pripísať TEST a som rada najviac sa Ti Bio páči :)	<i>Janošková</i>
Fyzika	Z fyziky ešte nemám známky ale celkovo sa mi predmet páči.	
	Zjedne známky a porovnať koncom Ameriky na nupisane písanky od dátumu poslať.	<i>Mar</i>

Scanned with CamScanner

35

Príloha 3A

AKO SOM SA TEŠIL/A Z:

PRÍRODOVEDA:	
VLASTIVEDA:	
INFORMATIKA:	
OBOHATENIE:	
VÝTVARNÁ VÝCH:	
TELESNÁ VÝCH:	
HUDOBNÁ VÝCH:	

Moje správanie:

ž: *Nesprávaním sa zrovna najlepšie ale ujde to.*

u: *Musi' ma, že dmiťoš kamarátov a nechce sa trochu pripojiť. Často to musím napomínať. On dťam, že už s tým problém nebude.*

V čom sa mi darilo najlepšie:

ž: *Najlepšie sa mi asi darilo v informatike na kreslení.*

u: *Nie je žiadne tónič - vľazní*

podpis žiaka/žiačky:

podpis učiteľky:

Príloha 3B

„Tento školský rok sa mi na občianskej náuke takto darilo“

MOJA RODINA :

MOJA ŠKOLA:

**MOJA OBEC, MOJ
REGIÓN, MOJA
VLASŤ**

MOJE SPRÁVANIE

Žiak:

Učiteľ:

V ČOM SA MI MOŽE DARIŤ LEPŠIE:

Žiak:

Učiteľ:

Príloha 4A

1. Ak porovnáš klasifikáciu známkami a slovné hodnotenie, ktoré považuješ za lepšie ?

- a) klasifikácia známkami
- b) slovné hodnotenie
- c) obidve

2. Myslíš si, že slovné hodnotenie je spravodlivejšie ako klasifikácia známkami ?

- a) áno
- b) nie

3. Čo je pre teba horšie ? Zlá známka alebo horšie slovné hodnotenie ?

- a) zlá známka
- b) zlé slovné hodnotenie

4. Vyvoláva v tebe zlá známka strach ?

- a) áno
- b) nie

5. Spravodlivejšie hodnotenie je ?

- a) známka
- b) slovné hodnotenie

6. Myslíš si, že je slovné hodnotenie spravodlivejšie ako známka?

- a) Áno
- b) Nie

7. Čo považujete za najväčšiu výhodu pri slovnom hodnotení?

8. Čo považujete za najväčšiu nevýhodu pri slovnom hodnotení ?

Príloha 4B

1. Viac Vám v škole vyhovuje hodnotenie :

- a) klasifikácia známkou
- b) slovné hodnotenie
- c) kombinácia oboch

2. Je pre Vás slovné hodnotenie zrozumiteľné ?

- a) áno
- b) nie

3. Myslíte si, že je slovné hodnotenie pre Vaše dieťa menej stresujúce?

- a) áno
- b) nie

4. Myslíte si, že lepšie Vaše dieťa motivuje:

- a) klasifikácia známkou
- b) slovné hodnotenie

5. Myslíte si, že slovné hodnotenie je objektívnejšie ako klasifikácia známkou?

- a) áno
- b) nie

6. Myslíte si, že je klasifikácia známkou spravodlivá pre všetkých žiakov rovnako ?

- a) áno
- b) nie

7. Čo považujete za najväčšiu výhodu pri slovnom hodnotení?

8. Čo považujete za najväčšiu nevýhodu pri slovnom hodnotení ?

Študentská vedecká odborná činnosť (ŠVOČ)

ŠVOČ ponúka študentom vysokých škôl možnosť vypracovať odborné práce na témy súvisiace s oblasťou štúdia. Práca bola zaradená medzi víťazné a najlepšie práce v jednotlivých sekciách súťaže Študentská vedecká odborná a umelecká činnosť (ŠVOUČ) za rok 2021 na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

Všetky ocenené a publikované práce v časopise Prohuman za rok 2021 nájdete tu: <https://www.prohuman.sk/category/typ-prispevku/the-best-of-svoc-2021>

Kontaktné informácie

UNIVERZITA
KONŠTANTÍNA
FILOZOFA **FILOZOFICKÁ**
V NITRE **FAKULTA**

Filozofická fakulta
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Štefánikova 67, 949 01 Nitra
<https://www.ff.ukf.sk>

